

landsehap

van

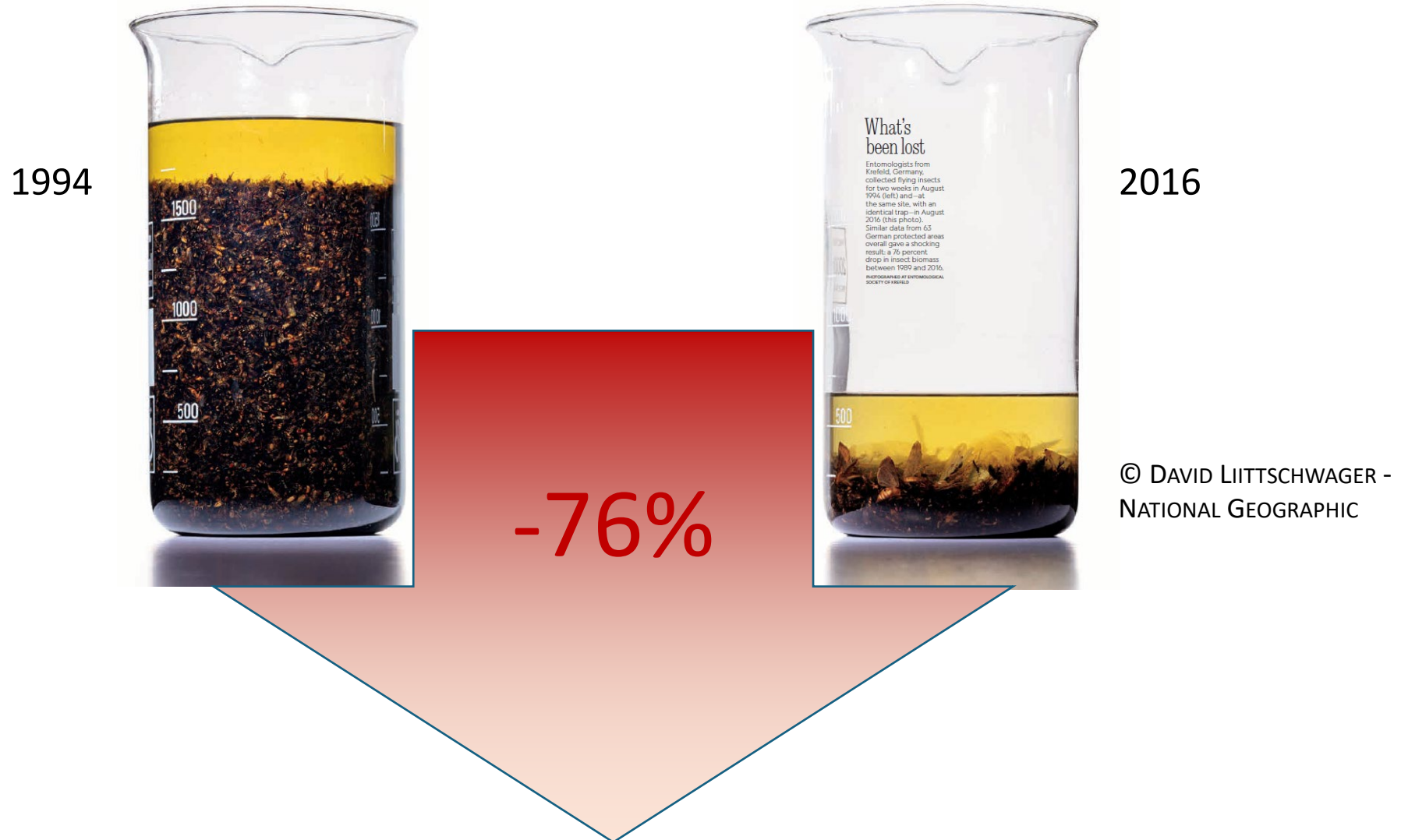
25 jaar Via Natura

20 jaar De Ploegdriever

5 jaar Living Lab

iedereen

Dramatische afname in insectenbiomassa over 27 jaar

© DAVID LIITTSCHWAGER - NATIONAL GEOGRAPHIC

deVerdieping
Trouw
**Boer praat
mee over
milieuschade**

BIODIVERSITEIT Landbouwers, ecologen, banken en voedingsindustrie bespreken binnenkort het verdwijnen van soorten.

Joop Bouma
REDACTIE DUURZAAMHEID & NATUUR

Wetenschappers en natuurorganisaties gaan met de boeren en andere partijen uit de agrarische sector praten over de toekomst van de landbouw in Nederland. Ook banken zoals de Rabobank, grote voedingsbedrijven zoals Unilever en zuivelgiganten zoals FrieslandCampina wor-

transitie in de landbouw niet mag worden overgelaten aan de politiek alleen. "Dit is een kwestie die ons allemaal raakt en die we ons allemaal moeten aantrekken."

De Tweede Kamer besloot deze week, na publicatie van de studie over de grote sterfte onder vliegende insecten, dat er een hoorzitting zal komen over de milieucrisis in de landbouw.

Louise Vet, directeur van het Ne-

Deltaplan Biodiversiteitsherstel

*In actie voor een rijker
Nederland*

SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

Onderzoeksprogramma 'Living Labs voor het herstel van biodiversiteit in het landelijk gebied'

Living Lab Ooijpolder - Groesbeek
Living Lab Alblasserwaard
Living Lab B7 Bollenstreek

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

**nationale
wetenschaps
agenda**

Living Lab

Ooijpolder-Groesbeek

RESULTATEN VAN
VIJF JAAR ONDERZOEK

landschap
van *25 jaar De Ploegdriever*
20 jaar Via Natura
5 jaar Living Lab
iedereen

**Groenblauwe
dooradering**

— Landschapselementen

HAGEN

OEVERS

BLOEMEN

POELEN

Proces van lange adem

Het is mensenwerk

Belang verbindende structuren
voor samenwerking

Langjarige en ruime vergoeding cruciaal

Begrip van biodiversiteit

Vertrouwensband

Erkenning van vakmanschap

Financieel aantrekkelijk

Bo eren kan mét natuur

Keten en consument betrokken

Kennis en ervaringen delen

Zeggenschap

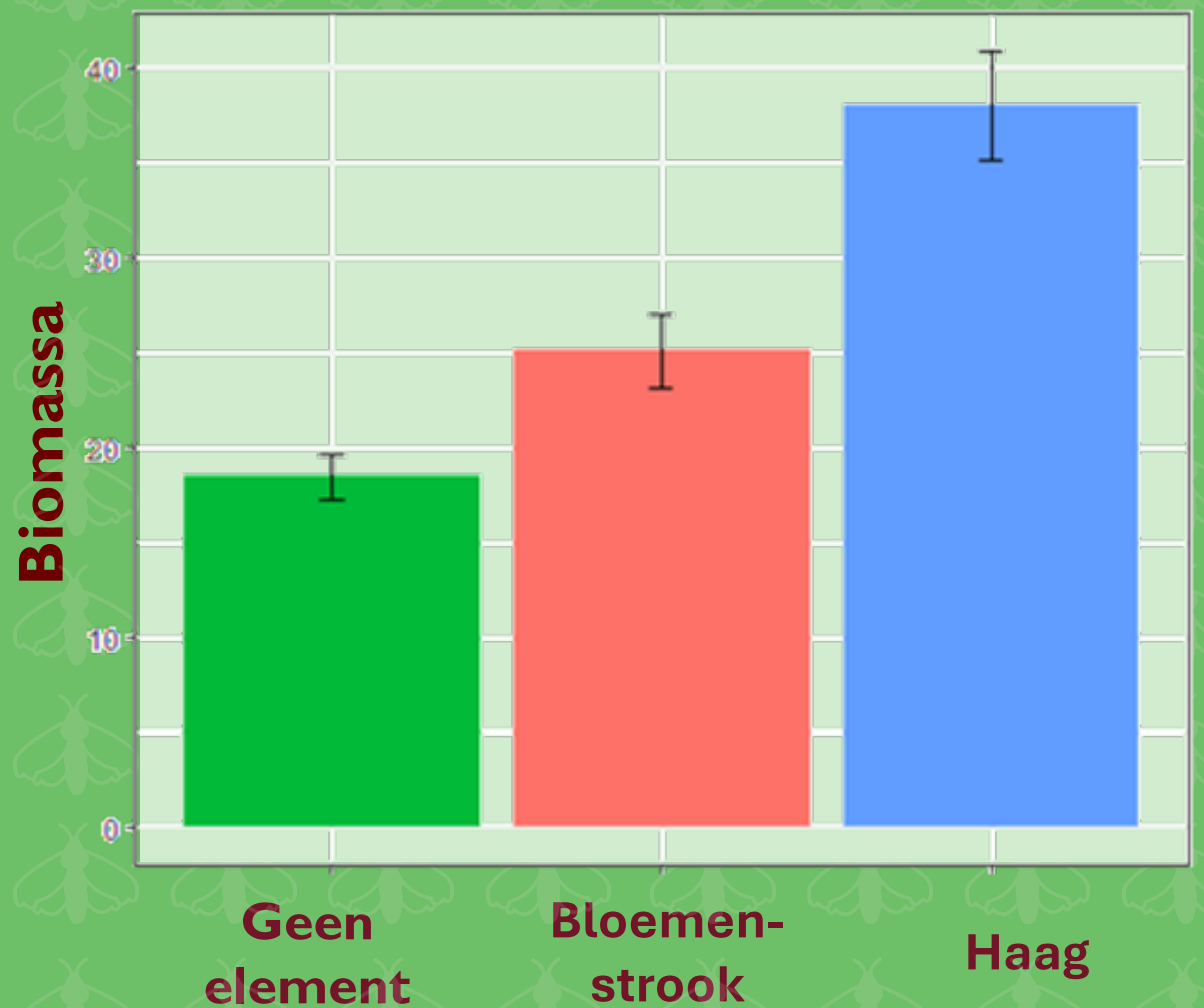
Experimenteren in de praktijk

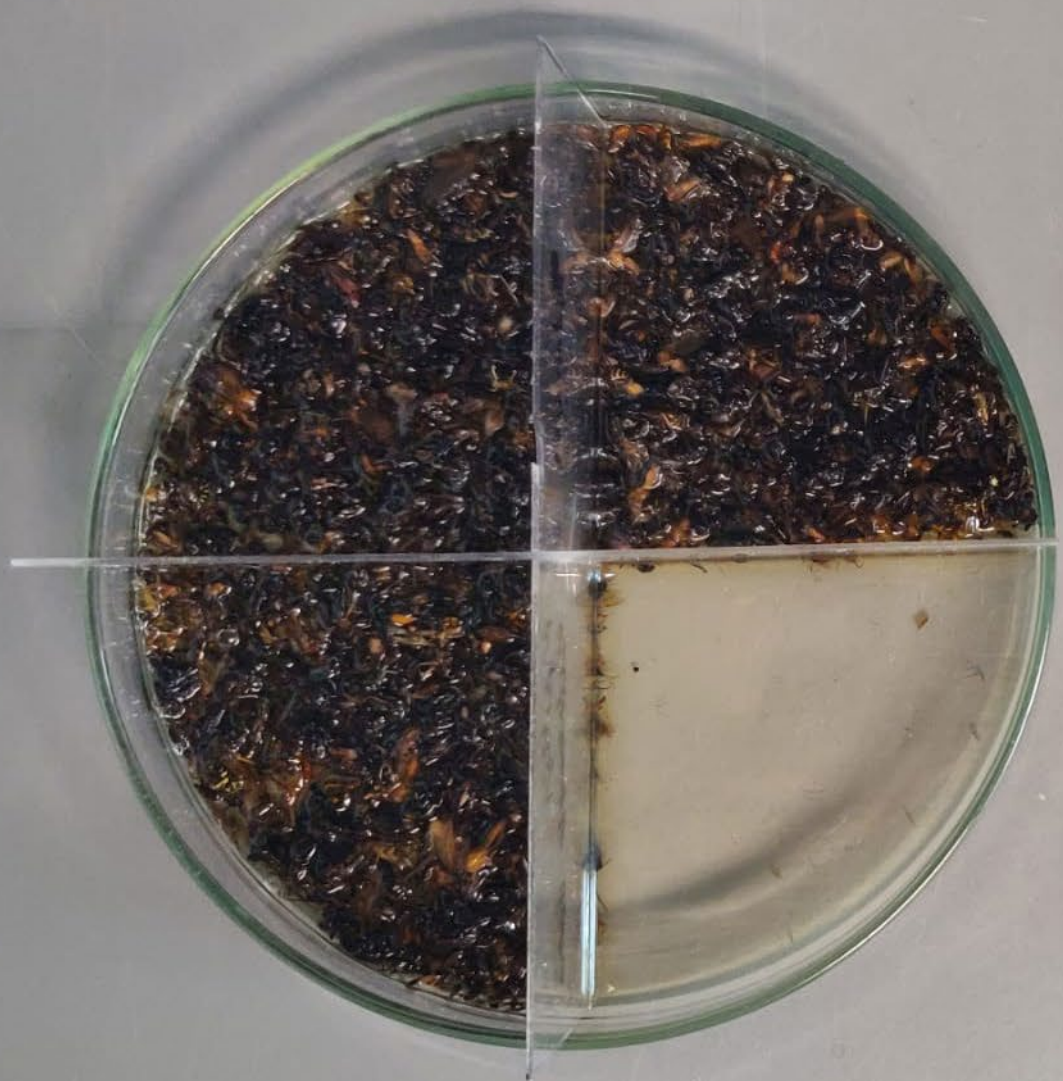
Duidelijk en voorspelbaar beleid

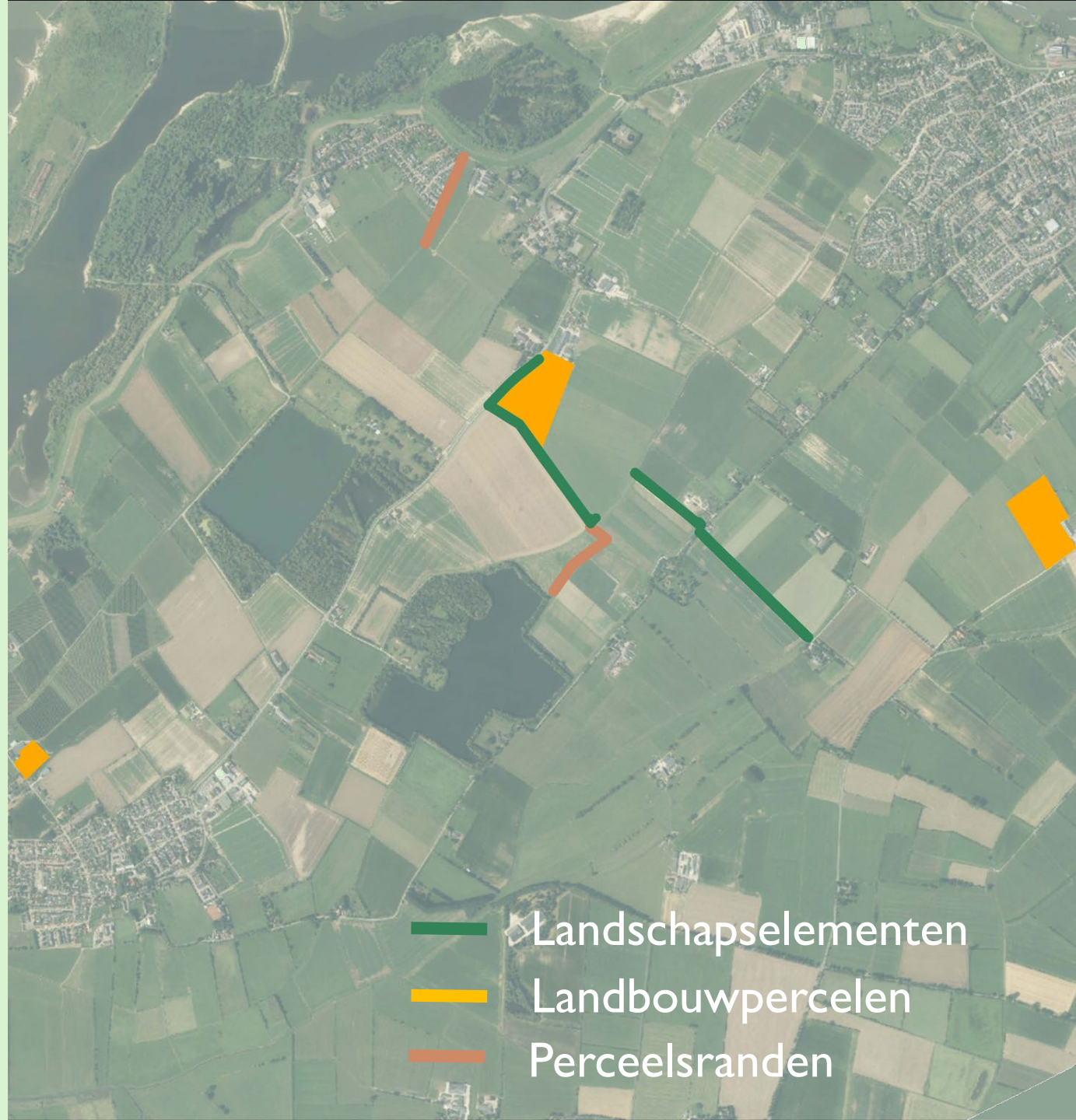

Hoeveelheid insecten meer dan 2x zo groot bij hagen

5/21/11 MM

Functionele biodiversiteit?

Creëer een praktijkgerichte leeromgeving

Begrip van biodiversiteit

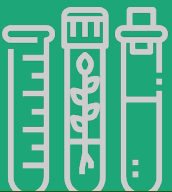
Erkenning van vakmanschap

Boeren kan mét natuur

Kennis en ervaringen delen

Experimenteren in de praktijk

Vertrouwensband

Financieel aantrekkelijk

Keten en consument betrokken

Zeggenschap

Duidelijk en voorspelbaar beleid

Platform
Natuurinclusieve
landbouw Gelderland

≡ provincie
Gelderland

 Louis Bolk
Instituut

De Ploegdriever
Vereniging Landschapsbeheer
Groesbeek-Ooijpolder

via natura

Platform
Natuurinclusieve
landbouw Gelderland

≡ provincie
Gelderland

 Louis Bolk
Instituut

De Ploegdriever
Vereniging Landschapsbeheer
Groesbeek-Ooijpolder

via natura

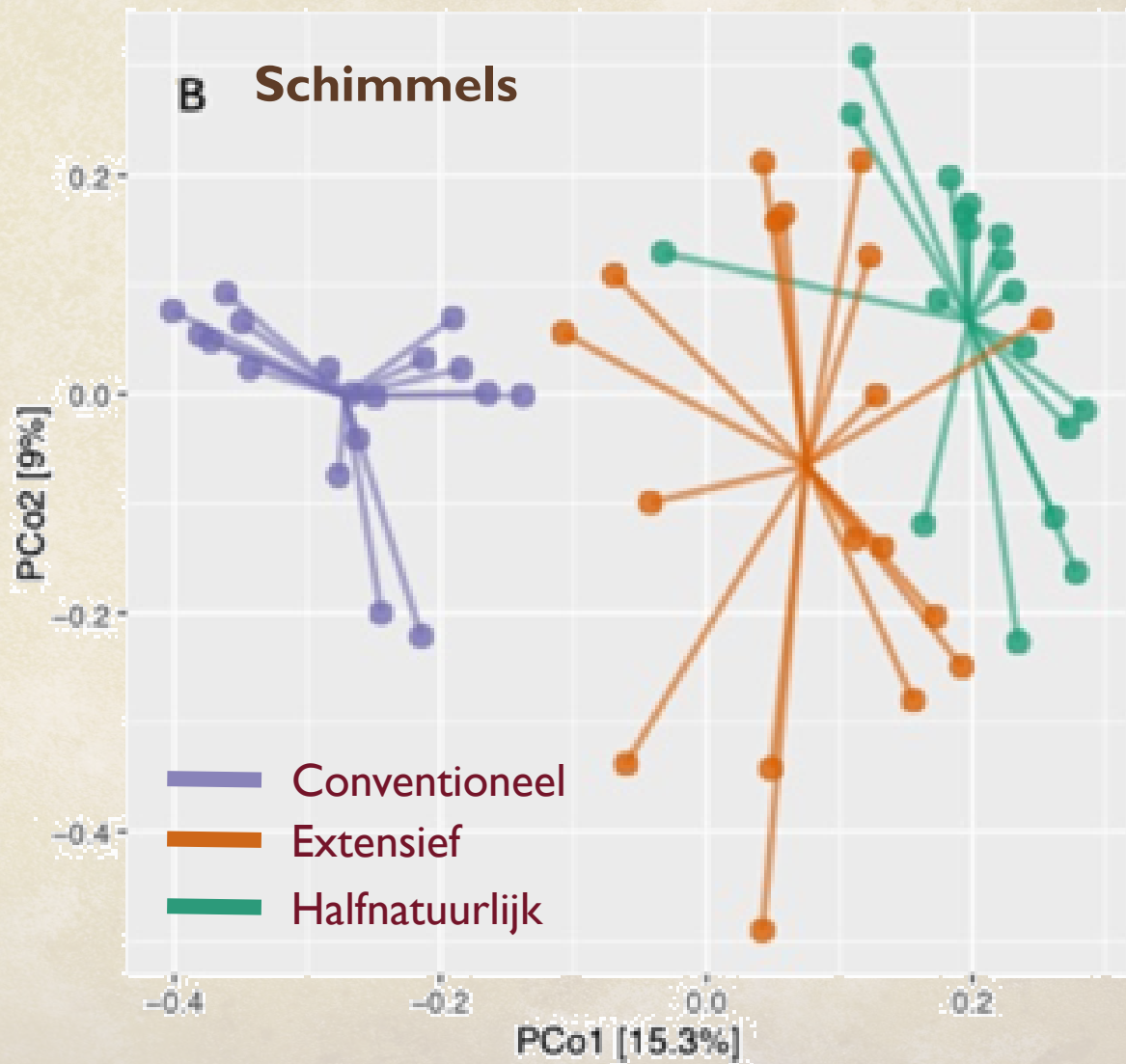

Wat is het effect op het bodemleven?

Extensiever beheer verbetert bodemleven

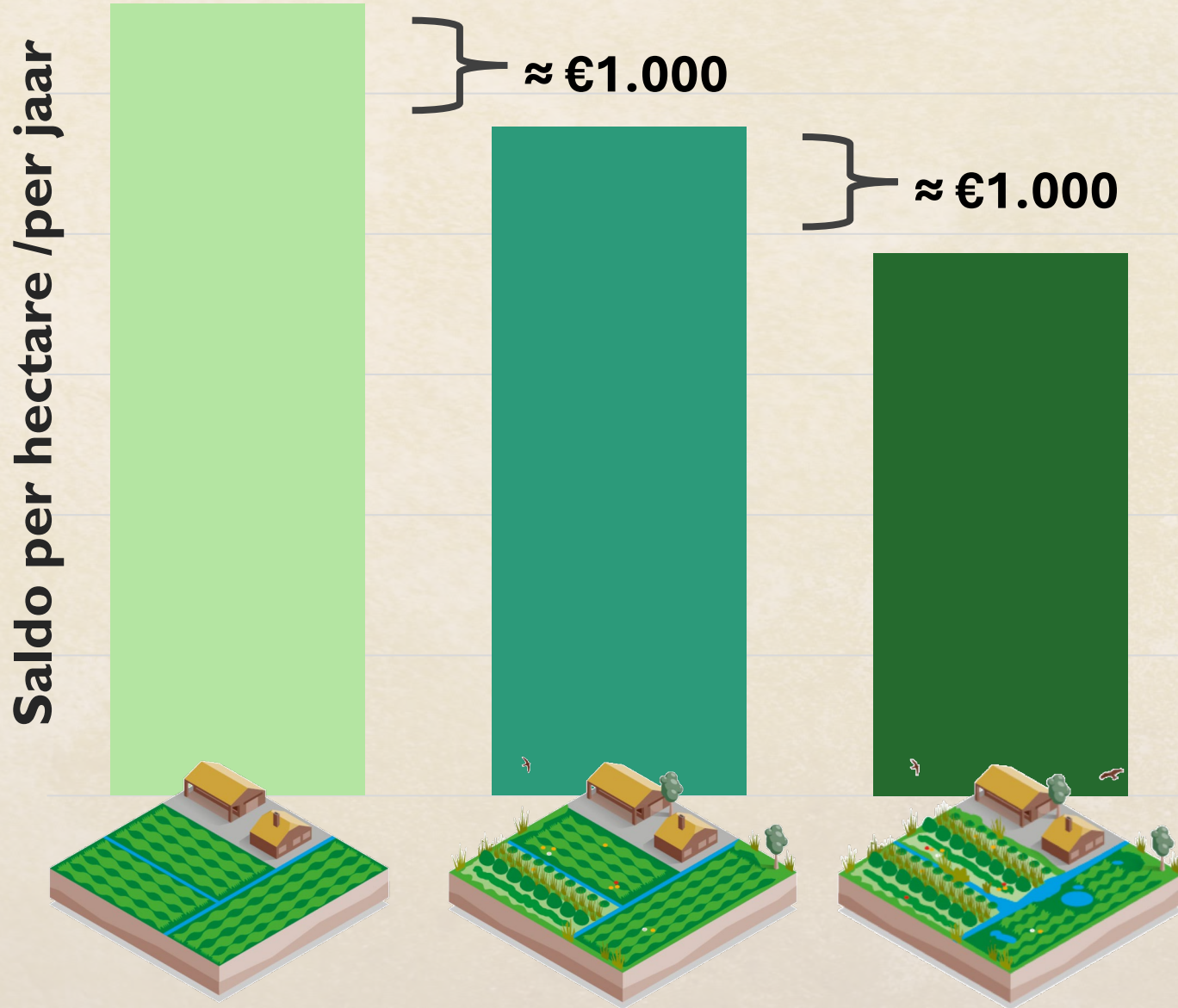

**Extensiever beheer
verbetert bodemleven**

ANDERE FIGUUR ROSA

Verdienvermogen

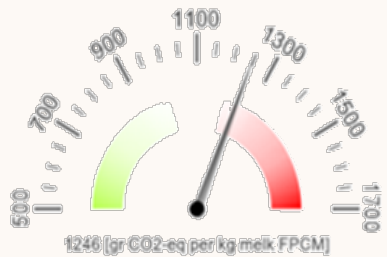
1 Landschapscertificaat
€ 1.500 per ha / per jaar

Praktijkgerichte leeromgeving

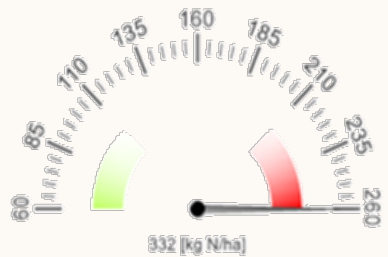

Monitoring maatregelen en experimenten

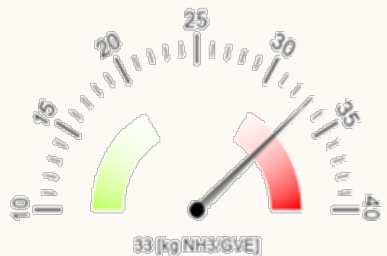
Broeikasgasuitstoot [gr CO₂-eq per kg melk FPCM] ⓘ

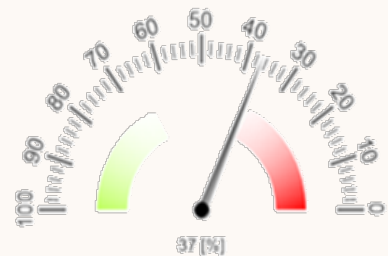
Stikstofbodemoverschot [kg N/ha] ⓘ

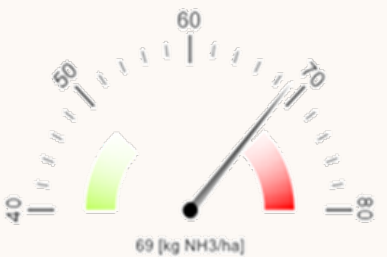
Ammoniakemissie per GVE [kg NH₃/GVE] ⓘ

Ewit van eigen land [%] ⓘ

Ammoniakemissie per ha [kg NH₃/ha] ⓘ

**Benut de kracht
van het gebied**

-
- **Een stevige financiële basis voor natuurinclusieve landbouw is cruciaal**
 - **Creëer een praktijkgerichte leeromgeving**
 - **Zorg voor goede monitoring van maatregelen en experimenten**
 - **Benut de kracht van het gebied!**

Ecologische evaluatie agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Tim Visser & Erik Kleyheeg

